

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

**до проєкту постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до
порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України
від 8 вересня 2015 р. № 685 і від 23 вересня 2015 р. № 740, та визнання такими,
що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України”**

1. Мета

Метою проєкту акта є уточнення окремих положень, що стосуються процедури надання статусу члена сім'ї загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України та статусу особи з інвалідністю внаслідок війни, особам, зазначеним у пункті 16 частини другої статті 7 та пункті 6 частини першої статті 10¹ Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (далі – Закон).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

2.1. Проєкт акта розроблено на виконання Плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України від 18.12.2024 № 4157-IX “Про внесення змін до деяких законів України щодо пенсійного забезпечення окремих осіб із числа учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України” щодо уточнення деяких норм закону” (доручення Прем'єр-міністра України від 10.01.2025 № 257/1/1-25).

Відповідно до частини четвертої статті 7 Закону (із змінами, внесеними Законом України від 18.12.2024 № 4157-IX) для встановлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, зазначеним у пункті 16 частини другої статті 7 Закону, Кабінет Міністрів України має визначати періоди та райони проведення заходів і виконання завдань, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України (далі – заходи).

За інформацію Головного оперативного управління Генерального штабу Збройних Сил України для визначення районів проведення заходів слід використовувати наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 28.02.2025 № 376 “Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією”.

Тому проєктом акта пропонується встановити, що при прийнятті рішень щодо надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, зазначеним у пункті 16 частини другої статті 7 Закону, та статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України особам, зазначеним у пункті 6 частини першої статті 10¹ Закону, під терміном “райони проведення заходів” розуміються території, включені до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінрозвитку.

Крім того, для з'ясування причини смерті осіб, які загинули, померли внаслідок травми (поранення, контузії, каліцтва) або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі у заходах, є необхідність доповнити в перелік подання документів для встановлення статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України особам, зазначеним у пункті 6 частини першої статті 10¹ Закону - висновок судово – медичної експертизи.

2.2. Проєкт акта розроблено також на виконання Плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України

від 15.04.2025 № 4351-IX “Про внесення змін до Закону України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” щодо призначення одноразової грошової допомоги” (доручення Прем’єр-міністра України від 05.05.2025 № 13815/1/1-25).

Проектом акта пропонується змінити підстави для встановлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, зазначеним у пункті 16 частини другої статті 7 Закону, та статусу члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України особам, зазначеним у пункті 6 частини першої статті 10¹ Закону.

На сьогоднішній день такі статуси вказаним категоріям осіб встановлюються на підставі рішення утвореної Мінветеранів міжвідомчої комісії. Необхідність існування вказаної міжвідомчої комісії обґрунтовувалась потребою у детальному вивченні показів свідків як однієї з підстав для встановлення таких статусів.

Натомість Законом України від 15.04.2025 № 4351-IX були внесені зміни до пункту 6 частини першої статті 10¹ Закону, згідно з яких єдиною підставою для надання статусу члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України є лише довідка, видана командиром (начальником) військової частини (органу, підрозділу) Збройних Сил України, Національної поліції України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України та інших утворених відповідно до закону військових формувань чи правоохоронних органів, у взаємодії з якими загибла (померла) особа брала безпосередню участь у здійсненні заходів.

За аналогією проектом акта пропонується встановити єдиною підставою для надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, зазначеним у пункті 16 частини другої статті 7 Закону, таку саму довідку, видану командиром (начальником) військової частини (органу, підрозділу) Збройних Сил України, Національної поліції України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України та інших утворених відповідно до закону військових формувань чи правоохоронних органів, у взаємодії з якими особа брала безпосередню участь у здійсненні заходів.

У зв’язку із відсутністю подальшої необхідності розглядати свідчення як підставу для надання статусів особи з інвалідністю внаслідок війни та члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України функціонування зазначеної міжвідомчої комісії втратило свою актуальність.

Відтак існує необхідність спростити шлях отримання статусів для зазначеної категорії осіб без необхідності додаткового звернення до міжвідомчої комісії при Мінветеранів, шляхом безпосереднього звернення до місцевих структурних підрозділів з питань ветеранської політики за зареєстрованим місцем проживання, а також визначити єдину підставу для надання вказаних статусів: довідку, видану командиром (начальником) військової частини (органу, підрозділу) або довідку (копія, витяг) галузевого державного архіву, іншої архівної установи, яка містить достатні докази про безпосередню участь особи у зазначених заходах, – у разі, коли військову частину (орган, підрозділ) розформовано.

2.3. Крім цього існує необхідність уточнити ряд норм порядків встановлення статусів особи з інвалідністю внаслідок війни та члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України у зв’язку з неоднозначним тлумаченням необхідності подання повного витягу з інформаційно-аналітичної системи “Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості” та виключення норм щодо надання статусу члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України відповідно до пункту 6 частини першої статті 10¹ Закону у разі

якщо особа пропала безвісти (з метою приведення у відповідність до Закону України від 15.04.2025 № 4351-IX).

3. Основні положення проєкту акта

1. Проєктом акта пропонується внести зміни до Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2015 р. № 685, та Порядку надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 р. № 740, в частині:

1) визначення єдиною підставою для встановлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, зазначеним у пункті 16 частини другої статті 7 Закону, та статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України особам, зазначеним у пункті 6 частини першої статті 10¹ Закону, лише довідку, видану командиром (начальником) військової частини (органу, підрозділу) Збройних Сил, Національної поліції, Національної гвардії, Держприкордонслужби, СБУ та інших утворених відповідно до закону військових формувань чи правоохоронних органів, у взаємодії з якими особа брала безпосередню участь у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, в районах їх проведення, або довідку (копію, витяг) галузевого державного архіву, іншої архівної установи, яка містить достатні докази про безпосередню участь особи у зазначених заходах, – у разі, коли військову частину (орган, підрозділ) розформовано;

2) доповнити норму щодо надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України відповідно до пункту 6 частини першої статті 10¹ - висновок судово-медичної експертизи

3) визначення районами проведення заходів території, включені до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінрозвитку;

4) уточнення необхідність подання повного витягу з інформаційно-аналітичної системи “Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості” для отримання статусів;

5) виключення норм щодо надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України відповідно до пункту 6 частини першої статті 10¹ Закону у разі якщо особа пропала безвісти.

2. Проєктом акта пропонується припинити існування міжвідомчої комісії при Мінветеранів, яка розглядала питання встановлення факту участі вищезазначених осіб у заходах, шляхом визнання такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 7 липня 2023 р. № 685 та всіх змін до неї.

4. Правові аспекти

У відповідній сфері суспільних відносин діють:

Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”;

постанова Кабінету Міністрів України від 08 вересня 2015 р. № 685 “Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення, під час безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України”;

постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 р. № 740 “Про затвердження Порядку надання статусу члена сім’ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України”;

постанова Кабінету Міністрів України від 7 липня 2023 р. № 685 “Деякі питання встановлення факту безпосередньої участі у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації проти України”.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів, оскільки проєкт акта носить організаційний характер, спрямований на врегулювання діючих процесів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта потребує погодження Мінфіном, Мінекономіки, Мінцифри, Національною поліцією, Національною гвардією, Адміністрацією Держприкордонслужби, Адміністрацією Держспецтранслужби, Адміністрацією Держспецзв’язку, ДСНС, СБУ, Службою зовнішньої розвідки, Міноборони, МВС, МОЗ, Мінрозвитку, Державна архівна служба України та Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

Проєкт акта потребує проведення правової експертизи Мін’юстом.

Проєкт акта потребує проведення консультацій з громадськістю та буде розміщено на офіційному сайті Міністерства у справах ветеранів України у рубриці “Консультації з громадськістю”.

Проєкт акта стосується прав осіб з інвалідністю та потребує погодження з Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю та громадською спілкою “Всеукраїнське громадське об’єднання “Національна асамблея людей з інвалідністю України”.

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, функціонування і застосування української мови як державної та не потребує погодження уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об’єднань та всеукраїнських об’єднань організацій роботодавців, Уповноваженого із захисту державної мови та Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проєкті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Проект акта одночасно з поданням Мін'юсту для проведення правової експертизи буде надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище, інтереси суб'єктів господарювання, розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад, ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров'я, екологію та навколишнє природне середовище, інші суспільні відносини.

Реалізація акта надасть можливість особам, зазначеним у пункті 16 частини другої статті 7 та пункті 6 частини першої статті 10¹ Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" на пряму звертатись до місцевих структурних підрозділів з питань ветеранської політики для отримання статусу, визначивши підставу – довідку командира військової частини, враховуючи території, де в цей період велися бойові дії.

Реалізація акта позитивно впливатиме на інтереси осіб з інвалідністю та членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Особи з інвалідністю (пункт 16 частини другої статті 7 Закону) та члени сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України (пункті 6 частини першої статті 10 ¹ Закону).	Позитивний	Спрощення процедури отримання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни та статусу члена сім'ї загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України шляхом передбачення можливості звернення до місцевих структурних підрозділів з питань ветеранської політики на пряму без необхідності попереднього звернення до Мінветеранів.

В. о. Міністра у справах ветеранів України

Віктор БАЙДАЧНИЙ

_____ 2025 р.